

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 MARCA 1937 ROKU

A 1255 II

UKŁADY HANDLOWE Z NIEMCAMI

W dniu 20 lutego po kilkumiesięcznych rokowaniach podpisane zostały układy handlowe z Niemcami, t. j. układ towarowy i układ rozrachunkowy wraz z kilkudziesięciu załącznikami.

Jak wiadomo, nasza wymiana towarowa z Niemcami po szeregu stadiów pośrednich ujęta została w ramy umów z dnia 4 listopada 1935, które poddały obroty towarowe pomiędzy obu krajami rozrachunkowi za pośrednictwem Polskiego Towarzystwa Handlu Kompensacyjnego. Umowy te zawarte były na jeden rok i następnie przedłużone w formie miesięcznych przewidywań do chwili wejścia w życie nowych układów, które zresztą formalnie również są przedłużeniem dawnych.

Zarówno umowa z roku 1935 jak i układy z roku 1937 mają przede wszystkim charakter instrumentu interwencyjnego na rzecz rolnictwa. W ogólnym plafonie eksportu polskiego wynoszącym, dawniej i obecnie, około 170 milionów złotych rocznie, z górą 120 milionów przypada na wywóz płodów rolnych i wytworów przemysłu rolnego. Odwrotnie po stronie przywozu z Niemiec dominują gotowe wyroby przemysłowe i półprodukty.

Sprawa traktatowego uregulowania obrotów z Niemcami posiada dla rolnictwa polskiego znaczenie wyrażające się nie tylko w zdobyciu poważnego zbytu zagranicznego lecz i w osiągnięciu stosunkowo wysokich cen eksportowych na związanym rynku niemieckim.

Odmienne są oczywiście skutki umów z Niemcami dla przemysłu polskiego. Poziom cen importowanych towarów niemieckich mimo przyjęcia parytetowego kursu rozrachunkowego, kształtował się w ciągu roku 1936 w sposób narażający produkcję wielu artykułów przemysłowych na poważne niebezpieczeństwa i straty. W szeregu działań wytwórczości chemicznej konkurencja niemiecka dawała się dotkliwie we znaki i zmuszała do zmniejszania a niekiedy nawet poniesienia produkcji.

Plafon wymiany przewidziany umową z roku 1935 osiągnięty został w znacznym odsetku, bowiem wysokość eksportu i importu z Niemiec w roku 1936 wyraża się cyfrą około 140 milionów złotych. Nowe układy, pozostawiając wysokość plafonu bez zmiany, wprowadzają szereg postanowień zmierzających do pełnego ich osiągnięcia. Przede wszystkim zatem udzielono Niemcom 56 zniżek celnych na wyroby przemysłowe, wśród nich kilkanaście dotyczących produktów chemicznych. Wzajemnie — Polska otrzymała prawo korzystania z kilkunastu zniżek na produkty rolne i drewno. Następnie do rozrachunku włączone zostały niektóre pozycje płatnicze bezpośrednio związane z obrotem towarowym, mianowicie: koszty opłat licencyjnych i patentowych, koszty podróży handlowych, wreszcie koszty obrotu uszlachetniającego i reparacyjnego.

Zasady rozrachunku pozostały niezmienione, niektóre tylko formalności uległy modyfikacjom uwidocznionym w nowej redakcji okólnika Komisji Dewizowej Nr. 35, nadto rozrachunek przyjęty został po stronie polskiej przez Polski Instytut Rozrachunkowy.

Układy zawarte zostały na dwa lata, t. j. do roku 1939. Zmianie uległ również termin ustalania plafonów wywozowych. Jak wiadomo, komisje rządowe stron obu ustalały dotychczas co miesiąc wysokość eksportu do kraju kontrahenta celem zapewnienia równowagi na kosztach clearingowych. Obecnie plafony ustalane będą co trzy miesiące.

Kończąc charakterystykę układów przypomnieć należy, że jak donosiła prasa, obok importu z Niemiec w rozrachunku towarowym, należy liczyć się z importem przeznaczonym na częściowe odmrożenie należności za tranzyt kolejowy, co jeszcze powiększy nacisk konkurencji niemieckiej na przemysł polski.

Ś. P. WITOLD KUCZEWSKI

W dniu 11 marca zmarł ś. p. Witold Kuczewski vice-dyrektor Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie. Śmierć tym razem zabrała z grona działaczy gospodarczych człowieka w pełni sił duchowych i umysłowych. Choć rozwijające się komplikacje choroby, zaatakowały miejsce kontuzji odniesionej w walkach roku 1920-go, z każdym dniem coraz mniej pozostawiały nadziei utrzymania Go przy życiu — to jednak dla wszystkich, którzy ze Zmarłym stykali się w bliskiej codziennej współpracy, przyszła ona nieoczekiwanie. Trudno jest uwierzyć, że człowiek którego praca, słowa i czyny tchnęły energią i równowagą czerpiącą swe źródło w doświadczeniu i ufności w lepszą przyszłość — już nie żyje. Niepodobna uprzytomnić sobie, że działacz, którego referat o organizacji życia gospodarczego wysłuchany kilka miesięcy temu w naszym Związku stał się podstawą wymiany zdań, jaka będzie kontynuowana na Walnym Zgromadzeniu Związku w kwietniu — nie zabierze już głosu. Ś. p. Witold Kuczewski zmarł u progu swej kariery życiowej, pozostawiwszy głęboki żal we wszystkich organizacjach, w których pracował: w Związku Spółdzielni, w Izbach Rolniczych, w Stowarzyszeniu Kupców Polskich. Najdotkliwszą jednak stratę poniósł Samorząd przemysłowo-handlowy. Związek Przemysłu Chemicznego łączy się w żalu powszechnym, który śmierć ta wywołała.

PAŃSTWOWA RADA KOMUNIKACYJNA

W marcu 1936 r. upłynęła kadencja Państwowej Rady Komunikacyjnej i działalność Rady w przeciągu całego niemal roku nie została przez Ministerstwo Komunikacji wznowiona. Pozostawało to w związku z zamierzeniami Ministerstwa zreformowania Rady i powołania jej na nowych podstawach i w zmienionym składzie.

Zamierzenia te znalazły wyraz w opublikowanym w Nr 54 Monitora Polskiego z dnia 8 marca b. r. Rozporządzeniu Ministra Komunikacji, ustalającym wykaz organizacji gospodarczo-społecznych uprawnionych do wysłania przedstawicieli do nowej Rady Komunikacyjnej na okres trzyletni 1937 — 1940. Przy szerzej uwzględnionej reprezentacji rolnictwa — reprezentacja przemysłu i handlu uzyskuje 15 mandatów następująco rozdzielonych: Związek Izb Przemysłowo-Handlowych 10 mandatów, Centralny Związek Przemysłu Polskiego 4 mandaty oraz Centralny Związek Średniego i Drobego Przemysłu w Polsce 1 mandat.

Nowe rozporządzenie pomija całkowicie w składzie Rady udział przedstawicieli organizacji gospodarczych branżowych.

Choć organizm poprzedniej Rady był niewątpliwie rozrośnięty i szeroki dobór członków niezbyt sprzyjał rzeczowemu pogłębieniu wielu zagadnień, to jednakże tak daleko idące ograniczenie składu Rady i pozbawienie głosu przedstawicieli najpoważniejszych działów przemysłu, reprezentujących całokształt wiadomości i potrzeb branżowych — nie wydaje się szczęśliwym rozwiązaniem sprawy.

Obawiać się bowiem należy, wobec reprezentacji przez przedstawicieli samorządu gospodarczego przede wszystkim interesów terytorialnych, braku wszechstronnego i wyczerpującego oświetlenia szeregu zagadnień specjalnych, dotyczących całokształtu danej gałęzi przemysłu.

Obawy te szczególnie wzrastają na sile w odniesieniu do przemysłu chemicznego z uwagi na różniczkowany charakter produkcji chemicznej i skomplikowanie zagadnień taryfowych.

INFORMACJE EKSPORTOWE

Zakończone zostały rokowania kontyngentowe z Estonią. Zainteresowane przedsiębiorstwa poinformowane zostały o treści postanowień układu.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. 7 „Informatora Eksportowego”):

Egipt. Zniesienie obowiązku przedstawiania świadectw pochodzenia przy przywozie do Egiptu.

Węgry. Ustalenie wysokości „Aufgedu” przy płatnościach nie dotyczących obrotu towarowego na 47,5%.

Zakaz przywozu: kleju kostnego, kwasu solnego i octowego, smoły drzewnej, azotanu potasu i celulozoidu.

Włochy. Bezcelowy przywóz nawozów azotowych.

KRONIKA

Na Walnym Zgromadzeniu Związku, które, jak donieśliśmy w poprzednim numerze „Wiadomości“, zwołane zostanie na dzień 10 kwietnia r. b., p. Bohdan Stypiński, wiceprezes „Centropapieru“, wygłosi referat na temat roli związków branżowych w organizacji polskiego życia gospodarczego.

Dn. 27 lutego r. b. do wiernych rąk Związku zostało złożone szóste „pismo zapieczętowane“. Mianowicie p. Inż. Emil Dudziński złożył pismo p. t.: „Beztrybowy i bezpasowy napęd maszyn i mechanizmów“.

Pismo to zostało zarejestrowane pod Nr. 6 pism zapieczętowanych składanych w Związku Przemysłu Chemicznego.

Dn. 8 marca r. b. odbyło się posiedzenie Sekcji Farmaceutycznej Związku Przemysłu Chemicznego, w którym była rozpatrywana sprawa wydania Instrukcji bezpieczeństwa pracy w przemyśle farmaceutycznym.

Klub Sportowy „Polonia“, pozostający pod przewodnictwem p. Gen. Broni Kazimierza Sosnkowskiego, rozwija nader żywą akcję społeczną, utrzymując lokal z czytelnią, zarządzając zebrań, odczyty, wykłady i pogadanki dla młodzieży rekrutującej się ze sfer robotniczych. Ponadto — klub stara się przychodzić z pomocą młodzieży zupełnie niezamożnej przez umieszczanie młodzieńców w szkołach, na kursach dokształcających, zatrudniania bezrobotnych i t. d.

Pożyteczna działalność klubu „Polonia“ (Warszawa, Chmielna 2) zasługuje na poparcie sfer przemysłowych.

W dniu 19 lutego r. b. odbyło się posiedzenie Grupy Fabryk Gumowych zrzeszonych w Związku. Omówione zostały sprawy zapotrzebowania i przywozu kauczuku surowego, sprawa zapotrzebowania na regenerat oraz sprawa reformy organizacji zakupu kauczuku. Ponadto omówiona została kwestia podwyższenia ochrony celnej na niektóre produkty przemysłu gumowego. Instrukcja bezpieczeństwa pracy w fabrykach gumowych znajduje się w opracowaniu. Do grupy fabryk gumowych należy obecnie czternaście zakładów.

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza Edm. Schmeja, Biała k/Bielska, poleca młynki oraz łamacze wszelkich gatunków i rodzajów, a specjalnie młynki „Excelsior“ służące do mielenia i rozdrabniania różnych chemikaliów, m. in. alunu, sody, boraksu, siarczanu miedzi, potażu, ołowiu, soli, saletry i t. d.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Nr. 12 z dn. 22 lutego 1937 ukazało się pod poz. 85 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 10 lutego 1937 r. w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 27 października 1936 r. o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła. (Kwas benzoesowy).

W Dz. Ust. Nr. 14 z dn. 1 marca 1937 r. pod poz. 93 ukazało się Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 lutego r. b. w sprawie przedłużenia umowy gospodarczej między Rzeczypospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką.

Na mocy powyższego rozporządzenia umowa gospodarcza polsko-niemiecka zostaje przedłużona do dn. 28 lutego 1939 roku.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje od dn. 1 marca 1937 r.

W Dz. Ust. Nr. 15 z dn. 2 marca 1937 ukazało się pod poz. 100 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 20 lutego r. b. o zmianie cennika soli i solanki. W myśl tego rozporządzenia punkt 1 litery G otrzymuje brzmienie:

„Solanka o naturalnym nasyceniu, bez naczyń, w miejscu poboru u źródła solankowego, za 1 litr — 0,3 gr.“.

Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie z dn. 1 kwietnia 1937 r.

W „Montorze Polskim“ Nr. 52 z dn. 5 marca 1937 r. ukazało się pod poz. 106 Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23 lutego r. b. w porozumieniu z Ministrami: Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżce celnej na przędzę z jedwabiu sztucznego miedziowo-amoniakalnego.

W Dz. Ust. Nr. 14 z dn. 1 marca 1937 ukazało się pod poz. 94 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 27 lutego r. b. w sprawie tymczasowego wprowadzenia w życie postanowień podpisanego w Warszawie dn. 18 lutego 1937 r. protokołu dodatkowego do konwencji handlowej i nawigacyjnej między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką podpisanej w Pradze dn. 10 lutego 1934 r.

Na mocy powyższego Rozporządzenia — ważność terminowych konwencyjnych stawek celnych wznowia się na okres od 1 marca do 31 grudnia 1937 r.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dn. 1 marca 1937 r.

W „Monitorze Polskim“ Nr. 43 z dn. 23 lutego 1937 ukazało się pod poz. 59 Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 16 lutego 1937 r. o zmianie obwieszczenia z dnia 15 maja 1936 r. w sprawie specjalnej kontroli wywozu towarów z polskiego obszaru celnego do Bułgarii, Jugosławii, Rumunii, Turcji i Węgier. Obwieszczenie obowiązuje od dn. 25 lutego 1937 r.

W Nr. 5 Dziennika Urzędowego Min. Skarbu z dn. 20 lutego 1937 r. ukazał się pod poz. 141 okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV. 2370/2/37 z dnia 30 stycznia 1937 r. w sprawie częściowego wykorzystania zaświadczeń Min. Przemysłu i Handlu, dotyczących stosowania zniżonych stawek celnych towarowych.

W tymże Dzienniku Urzędowym ukazał się pod poz. 142 okólnik Ministerstwa Skarbu z dn. 8 lutego 1937 r. L. D. IV. 32187/2/37 w sprawie opłat za kontrolę nad użyciem niektórych towarów odprawianych z zastosowaniem cła zniżonego na podstawie zaświadczeń Izby Przemysłowo-Handlowych.

CENY NIEKTORYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAN FIRM EDWARD GROŃNIEWSKI W WARSZAWIE, Srebrna 16.

	Cena w zł. za i kg.		
Aceton	3.45	* Kwas fosforowy chem. czysty	3.20
Alun chromowy	0.90	* Kwas fosforowy techniczny	2.70
Alun krystaliczny	0.57	Kremotartar	2.50
Antychlor krystaliczny	0.40	Kwas cytrynowy	4.80
Biel cynkowa	0.95	* Kwas solny techn.	0.15
Biel ołowiana	1.60	Kwas winowy kryst.	5.—
Boraks krystal.	0.90	Litopon 30%	0.75
Cerezyzna biała II gat.	1.85	Minia ołowiana 99/100%	1.50
Cerezyzna żółta	1.65	Minia żelazna	0.50
Chlorek magnezu	0.28	Nadboran sodowy	4.—
Chlorek baru	0.75	Nadmanganian potasu	3.40
Chlorek cynku 98/100%	1.20	Naftalin	0.72
Chlorek wapna	0.40	Nigrozyna wodna	8.—
Chlorek wapnia	0.27	Nigrozyna tłuszczowa	12.—
Dwuchromian potasu	1.90	Olej rycynowy techniczny	1.90
Dwuchromian sodu	1.60	Olej rycynowy medyczny	2.40
Degras orygin. Stadlera Moelon I	1.35	Olej kostny	4.40
" "	1.25	Olej turecki 50%	0.95
Dekstryna "biała"	0.60	Olej turecki 80%	1.70
* Esencja octowa 80%	2.50	Oropon (bejca dla skór) niem.	1.55
Emetyk	7.—	Bejca dla skór "Peroly" franc.	1.50
* Formalina 40%	1.65	Octan sodu	1.—
Fosforan sodowy 3 ¹ zasadowy	1.—	Ozokeryt czarny	2.—
Fenol krystal.	3.—	Ozokeryt bielony	4.50
Fluorek sodu	2.—	Parafina w taflach	1.15
Glukoza nieskazona	0.70	Perhydrol 30%	3.40
Kaolina	0.13	Siarka	0.36
Kreda zwykła szlamowana	0.08	Siarczan glinu	0.23
Kreda ch. cz.	0.55	Siarczan żelaza	0.15
Kalafonia krajowa	0.70	Sól szczawikowa	1.42
Kalafonia amerykańska „Hercules” N. jasna	1.40	Sól glauberska kryst.	0.08
* Kwas octowy 30% techn.	1.—	Sól gorzka	0.18
Kwas mrówkowy	2.40	Sadze angielskie	1.30
Kwas mlekowy 50%	1.30	Tłuszcz z wełny jasny	1.10
Kwas mlekowy 80%	2.70	Tłuszcz z wełny ciemny	0.70

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i rozumieją się za 1 kg loco skład Warszawa wraz z opakowaniem; ceny za produkty oznaczone gwiazdką, rozumieją się bez opakowania.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne: „PRZEMYSŁ CHEMICZNY, BO RUTA Sp. Akc.”, Łódź tel. 195-96 195-97; Warszawa, Piusa XI. 3 m. 8, tel. 8-38-78. „WOLA KRZYSZTOPORSKA” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165. ZAKŁADY CHEMICZNE W WIN- NICY, S. A. Winnica, poczta Hen- ryków k/Warszawy, tel. I-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.	Gliceryna farmaceutyczna i technicz- na: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30. Przem. Tłuszcz. „SCHICHT-LE- VER” Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.	Kwaśny węgiel sodowy (bicarbonat): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24. Oleina zwierzęca: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.
Chlorek wapna bielący: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.	Gumowe artykuły techniczne: Sp. Akc. „WOLBROM”, Warsza- wa, Leszno 15, tel. 11.06-81, Zakł. Kauczukowe „PIASTÓW” Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 533-49	Siarczek węgla: Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
Chlorek wapnia (CaCl₂): „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 5-91-24.	Jedwab sztuczny: Sp. Akc. „TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.	Sól i włosie wiskozowe: Sp. Akc. TOMASZOWSKA FA- BRYKA SZTUCZNEGO JEDWA- BIU”, Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.
Dwuchromian potasu i dwuchromian sodu, sól glauberska kalc: Tow. Fabryk Portl. Cem. „WYSOKA” Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka Nr. 7, fabryka w Wrzosowej, p-ta Częstochowa 4. Wylączna sprzedaż: D/H. Maury- cy Luxemburg. Warszawa, Sena- torska 28/30, tel. 6 00 19.	Karbid: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.	Soda amonjakalna, krystaliczna i kau- styczna: „ZAKŁADY SOLVAY W POL- SCE”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.
Farmaceutyczne przetwory: Sp. Akc. „LUDWIK SPIESS i SYN”, Warszawa, Daniłowiczow- ska 16, tel. Centrala-Spiess. „Fr. KARPINSKI Spółka Akcyjna”, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.	Klej kostny i skórny: Sp. Akc. „STREM”, Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.	Soda kaustyczna: Akc. Tow. „ELEKTRYCZNOŚĆ”, Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej — Dyrektor Związku Inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Druk L. Bogusławskiego i S-ki, Świętokrzyska 11.